

OBSAH

Predhovor	7
------------------------	----------

A. PRÁVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

I. EURÓPSKA ÚNIA – POSTAVENIE, NORMOTVORBA, ENVIRON- MENTÁLNA POLITIKA	11
1. Európska únia, jej právne základy a postavenie	11
1.1. Právne základy Európskej únie	11
1.2. Orgány Európskej únie a ich úloha pri ochrane životného prostredia	14
2. Právo Európskych spoločenstiev a jeho pramene	16
2.1. Charakter práva	16
2.2. Význam práva životného prostredia Európskych spoločenstiev	20
2.3. Pramene práva životného prostredia Európskych spoločenstiev	22
a) Primárne pramene	22
b) Medzinárodné dohovory	23
c) Sekundárne pramene – nariadenia, smernice, odporúčania, uznesenia	23
2.4. Legislatívny proces	25
2.5. Pridruženie k Európskej únii a jeho dôsledky v oblasti práva životného prostredia	28
3. Environmentálna politika Európskeho spoločenstva a jej vývoj	31
3.1. Environmentálna politika Európskeho spoločenstva do r. 1987	31
3.2. Jednotný európsky akt a environmentálna politika Európskeho spoločenstva	33
3.3. Maastrichtská zmluva a jej vplyv na environmentálnu politiku Európskeho spoločenstva	34
3.4. Základné princípy environmentálnej politiky Európskeho spoločenstva	38
II. OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, ZDRAVIA ĽUDÍ A SPOTREBITEĽA V PRÁVE EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV	42
1. Právna úprava ochrany životného prostredia	42

2.	Právna úprava ochrany zložiek životného prostredia a ekosystémov	62
2.1.	Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme	62
2.2.	Ochrana vôd	71
2.3.	Ochrana živočíšstva a rastlinstva	80
	a) Ochrana voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, ich ohrozených druhov a ochrana lesov	81
	b) Právna úprava veterinárnej starostlivosti, starostlivosť o zdravý stav rastlín a výživu zvierat	81
3.	Právna úprava ochrany životného prostredia pred zdrojmi ohrozovania a poškodzovania	92
3.1.	Právna úprava nakladania s odpadmi	92
3.2.	Právna úprava ochrany pred účinkami chemických látok	108
3.3.	Využitie biotechnológií a ochrana pred účinkami geneticky modifikovaných organizmov	116
3.4.	Právna úprava ochrany pred nepriaznivými účinkami hluku	122
3.5.	Právna úprava ochrany pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia	127
4.	Právna úprava ochrany zdravia ľudí a spotrebiteľa	134
5.	Medzinárodná spolupráca v oblasti ochrany životného prostredia	145

B. PRÁVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VYBRANÝCH EURÓPSKÝCH KRAJÍN

III.	PREDMET A CIELE REGULÁCIE, PERSPEKTÍVY ROZVOJA	163
1.	Holandsko	163
1.1.	Vývoj environmentálneho práva	163
1.2.	Zákon o riadení životného prostredia (1993)	167
	Definície a nové prvky	168
	Plány a programy	169
	Požiadavky na kvalitu životného prostredia	170
	Určovanie environmentálnych zón	171
	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA)	171
	Povolenia a ohlásenia	175
	Účasť na riadení	177
1.3.	Osobitné environmentálne zákony	179
1.4.	Ochrana prírody	180
2.	Rakúska republika	182
2.1.	Podstata a systém ochrany a zachovania životného prostredia	182
2.2.	Ochrana zložiek životného prostredia	185
2.3.	Prevencia a zodpovednosť v práve životného prostredia	186

2.4.	Problémy implementácie práva Európskych spoločenstiev a aproximácia národnej úpravy právu životného prostredia Európskych spoločenstiev	191
2. 5.	Vývojové tendencie ochrany životného prostredia	192
3.	Spolková republika Nemecko	194
3.1.	Základné právo na životné prostredie	195
3.2.	Základné princípy práva životného prostredia	195
3.3.	Environmentálne právo verejné	196
	Nástroje environmentálneho práva verejného	196
	a) Nástroje plánovania	196
	b) Právne nástroje	197
	c) Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	197
	d) Nepriame usmerňovanie konania	198
	e) Splnomocnenec pre životné prostredie	198
	f) Právo na informácie o stave životného prostredia	198
	g) Environmentálny audit	199
	Správne orgány ochrany životného prostredia	200
	Právo životného prostredia	200
	a) Spolkový zákon o ochrane pred imisiami	200
	b) Zákon o využívaní atómovej energie	201
	c) Zákon o hospodárení s vodou	201
	d) Zákon o ochrane prírody	202
	e) Zákon o bezodpadovej technológii	202
	f) Zákon o chemikáliách	203
3.4.	Environmentálne právo súkromné	204
3.5.	Environmentálne trestné právo	205
3.6.	Environmentálne európske právo – aplikácia práva Európskych spoločenstiev na vnútroštátne právo	206
4.	Maďarská republika	208
4.1.	Ústavné právo na životné prostredie	208
4.2.	Nový zákon o ochrane životného prostredia	209
4.3.	Systém zákonných opatrení podľa jednotlivých oblastí práva	211
	Verejná správa, správne právo	211
	a) Priame opatrenia	212
	b) Nepriame opatrenia	215
	c) Zákonné predpisy v oblasti ochrany životného prostredia	216
	Občianske právo (súkromné)	222
	Trestné právo	225
4.4.	Aproximácia environmentálnemu právu Európskych spoločenstiev ...	226
5.	Poľská republika	228
5.1.	Ústavnoprávna a zákonná regulácia starostlivosti o životné prostredie	228
5.2.	Zodpovednosť pri ochrane životného prostredia	230
	Administratívnoprávna zodpovednosť	231
	Občianskoprávna zodpovednosť	231
	Trestnoprávna zodpovednosť	232
5.3.	Právny systém ochrany životného prostredia	233
	Zákon o ochrane a riadení životného prostredia	233
	Zákon o ochrane prírody	237

Ochrana poľnohospodárskej pôdy a lesov	239
Zákon o vodách	240
Osobitná úloha plánovania využitia pozemkov	242
5.4. Dôvody a trendy formovania nového environmentálneho zákonodarstva v súlade s právom Európskych spoločenstiev	243
6. Česká republika	245
6.1. Predmet a systém právnej regulácie starostlivosti o životné prostredie	245
6.2. Právna úprava hlavných zložiek životného prostredia	248
Právna ochrana ovzdušia	248
Právna ochrana vodných zdrojov	250
Právna ochrana pôdy	253
Ochrana prírody a krajiny	254
Právna ochrana lesa	256
Právny režim odpadového hospodárstva	258
Právna ochrana pred ionizujúcim žiarením	259
6.3. Prevencia a zodpovednosť v práve životného prostredia	261
Prevencia	261
Právna zodpovednosť	263
6.4. Aktuálne problémy aproximácie práva Českej republiky právu Európskych spoločenstiev v oblasti životného prostredia	264
6.5. Perspektívy rozvoja práva životného prostredia	269
7. Slovenská republika	270
7.1. Predmet a systém regulácie starostlivosti o životné prostredie	270
7.2. Osobitné predpisy v oblasti starostlivosti o životné prostredie	273
7.3. Aktuálne problémy aproximácie práva Slovenskej republiky právu Európskych spoločenstiev v oblasti životného prostredia	277

C. EKONOMICKÉ NÁSTROJE OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V EURÓPSKOM KONTEXTE

IV. DRUHÝ EKONOMICKÝCH NÁSTROJOV A ICH UPLATNENIE	285
1. Ekonomické nástroje ochrany životného prostredia v Európskej únii	285
2. Ekonomické nástroje ochrany životného prostredia vo vybraných európskych krajinách	287
2.1. Ochrana ovzdušia	288
2.2. Ochrana vôd	291
2.3. Odpadové hospodárstvo	292
2.4. Doprava	293
2.5. Obchodovateľné užívacie práva na životné prostredie	294
2.6. Tendencie v uplatňovaní ekonomických nástrojov	295
Literatúra	296